

Yttrande från styrelsen (art. 64)

Yttrande 04/2024 om begreppet huvudsakligt verksamhetsställe för en personuppgiftsansvarig i unionen enligt artikel 4.16 a i dataskyddsförordningen

Antaget den 13 februari 2024

Translations proofread by EDPB Members.

This language version has not yet been proofread.

Sammanfattning

Den franska tillsynsmyndigheten begärde att Europeiska dataskyddsstyrelsen skulle avge ett yttrande om begreppet huvudsakligt verksamhetsställe för en personuppgiftsansvarig enligt artikel 4.16 a i dataskyddsförordningen och om kriterierna för tillämpning av mekanismen med en enda kontaktpunkt, särskilt när det gäller begreppet personuppgiftsansvarigs "plats för central förvaltning" i unionen.

Europeiska dataskyddsstyrelsen drar i detta yttrande slutsatsen att en personuppgiftsansvarigs "plats för central förvaltning" i unionen endast kan betraktas som ett huvudsakligt verksamhetsställe enligt artikel 4.16 a i dataskyddsförordningen om besluten om ändamålen och medlen för behandlingen av personuppgifter fattas där och det vid verksamhetsstället finns befogenhet att få sådana beslut genomförda.

Dessutom anser dataskyddsstyrelsen att mekanismen för en enda kontaktpunkt endast kan tillämpas om det finns bevis för att det fattas beslut om ändamålen och medlen för den relevanta behandlingen, och det finns befogenhet att genomföra dessa beslut, vid ett av den personuppgiftsansvariges verksamhetsställen i unionen. När besluten om ändamålen och medlen och befogenhet att genomföra sådana beslut utövas utanför unionen bör det därför inte finnas något huvudsakligt verksamhetsställe enligt artikel 4.16 a i dataskyddsförordningen, och mekanismen med en enda kontaktpunkt bör inte tillämpas.

Dessutom klargör dataskyddsstyrelsen hur tillsynsmyndigheterna i praktiken bör tillämpa artikel 4.16 a i dataskyddsförordningen för att säkerställa att den tillämpas konsekvent. Dataskyddsstyrelsen upprepar särskilt att bevisbördan vad beträffar den plats där relevanta behandlingsbeslut fattas och där det finns befogenhet att genomföra sådana beslut i unionen i slutändan åligger de personuppgiftsansvariga och att de är skyldiga att samarbeta med tillsynsmyndigheterna.

Slutligen klargör dataskyddsstyrelsen att tillsynsmyndigheterna behåller möjligheten att bestrida den personuppgiftsansvariges påstående på grundval av en objektiv granskning av relevanta fakta och vid behov begära ytterligare information. För denna granskning erinrar dataskyddsstyrelsen om tillsynsmyndigheternas skyldighet att samarbeta och att de därför gemensamt bör komma överens om en lämplig detaljnivå, beroende på det konkreta fallet. Särskilt fastställandet av en plats för central förvaltning i unionen (t.ex. ett regionalt huvudkontor) utgör en utgångspunkt som hjälper tillsynsmyndigheterna att fastställa var besluten om ändamålen och medlen för behandlingen eventuellt fattas och var befogenheten att genomföra dessa beslut finns. Tillsynsmyndigheterna måste dock även fortsättningsvis bedöma var besluten om ändamålen och medlen fattas och om det finns befogenhet att genomföra sådana beslut i unionen innan de klassificerar verksamhetsstället (eller något annat verksamhetsställe i unionen) som ett huvudsakligt verksamhetsställe.

Innehållsförteckning

1	INLEDNING	3
1.1	Sammanfattning av sakförhållandena	3
1.2	Tillåtligheten av begäran om ett yttrande enligt artikel 64.2 i dataskyddsförordningen	4
2	OM DEN SÄRSKILDA BEGÄRANS SAKFÖRHÅLLANDEN	5
2.1	Om tolkningen av artikel 4.16 a i dataskyddsförordningen	5
2.2	Om de praktiska övervägandena för att fastställa ett "huvudsakligt verksamhetsställe" i unionen enligt artikel 4.16 a i dataskyddsförordningen	11
3	SLUTSATSER	13

Europeiska dataskyddsstyrelsen har antagit följande yttrande

med beaktande av artiklarna 63 och 64.2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (*dataskyddsförordningen*),

med beaktande av EES-avtalet, särskilt bilaga XI och protokoll 37, ändrat genom gemensamma EES-kommitténs beslut nr 154/2018 av den 6 juli 2018¹,

med beaktande av artiklarna 10 och 22 i arbetsordningen.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

1 INLEDNING

1.1 Sammanfattning av sakförhållandena

1. Den 10 oktober 2023 begärde den franska tillsynsmyndigheten att Europeiska dataskyddsstyrelsen (*dataskyddsstyrelsen*) skulle avge ett yttrande om begreppet huvudsakligt verksamhetsställe för en personuppgiftsansvarig enligt artikel 4.16 a i dataskyddsförordningen och kriterierna för tillämpning av mekanismen med en enda kontaktpunkt.
2. Den franska tillsynsmyndigheten betonade särskilt i sin begäran möjligheten till olika tolkningar av definitionen av den personuppgiftsansvariges "huvudsakliga verksamhetsställe"² enligt artikel 4.16 a i dataskyddsförordningen. I huvudsak frågade den franska tillsynsmyndigheten dataskyddsstyrelsen om det, för att betrakta "platsen för den centrala förvaltningen" för den personuppgiftsansvarige i unionen som ett huvudsakligt verksamhetsställe enligt artikel 4.16 a i dataskyddsförordningen, finns ett behov av att tillsynsmyndigheterna samlar in bevis för att det vid denna "plats för central förvaltning" fattas beslut om ändamålen och medlen för behandlingen och att det där finns befogenhet att genomföra dessa beslut.
3. Dataskyddsstyrelsen anser att följande frågor måste besvaras för att kunna svara på den franska tillsynsmyndighetens begäran:
  - Fråga 1: Bör beslut om ändamålen och medlen för behandlingen fattas vid en personuppgiftsansvarigs "plats för central förvaltning i unionen" och bör befogenhet för att genomföra dessa beslut finnas där för att den ska anses vara ett huvudsakligt verksamhetsställe enligt artikel 4.16 a i dataskyddsförordningen?
  - Fråga 2: Gäller mekanismen med en enda kontaktpunkt endast om det finns bevis för att det vid ett av den personuppgiftsansvariges verksamhetsställen i unionen (den

---

¹ Hänvisningar till "medlemsstater" i detta yttrande bör förstås som hänvisningar till "medlemsstater i EES". Hänvisningar till "unionen" i detta yttrande bör förstås som hänvisningar till "EES".

² Detta yttrande avser därför inte tillämpningen av begreppet huvudsakligt verksamhetsställe för personuppgiftsbiträden enligt artikel 4.16 b i dataskyddsförordningen.

personuppgiftsansvariges ”plats för central förvaltning” eller en annan plats) fattas beslut om ändamålen och medlen för behandlingen i fråga och det vid detta verksamhetsställe finns befogenhet att låta genomföra sådana beslut?

4. Dataskyddsstyrelsens ordförande och den franska tillsynsmyndigheten ansåg att ärendet var fullständigt den 11 oktober 2023. Ärendet skickades ut av sekretariatet samma datum. Med tanke på frågans komplexitet beslutade ordföranden att förlänga tidsfristen i enlighet med artikel 64.3 i dataskyddsförordningen.

1.2 Tillåtligheten av begäran om ett yttrande enligt artikel 64.2 i dataskyddsförordningen

5. Enligt artikel 64.2 i dataskyddsförordningen får varje tillsynsmyndighet, i syfte att erhålla ett yttrande, begära att dataskyddsstyrelsen granskar en fråga med allmän räckvidd eller som har följder i mer än en medlemsstat.
6. Styrelsen anser att den begäran som den franska tillsynsmyndigheten har hänskjutit avser tillämpningen av begreppet om den personuppgiftsansvariges huvudsakliga verksamhetsställe enligt artikel 4.16 a i dataskyddsförordningen, vilket har betydande konsekvenser för den praktiska tillämpningen av mekanismen med en enda kontaktpunkt. Denna begäran rör därför en ”fråga med allmän räckvidd” i den mening som avses i artikel 64.2 i dataskyddsförordningen, eftersom den rör en konsekvent tolkning av gränserna för tillsynsmyndigheternas befogenheter för att bland annat säkerställa en konsekvent praxis för samarbete mellan tillsynsmyndigheter i enlighet med kapitel VII avsnitt 1 i dataskyddsförordningen.
7. Som en del av sin begäran om ett yttrande har den franska tillsynsmyndigheten bland annat tillhandahållit scenarier som visar möjliga olika tolkningar av artikel 4.16 a i dataskyddsförordningen. Därför anser styrelsen att den franska tillsynsmyndighetens begäran är motiverad i enlighet med artikel 10.3 i Europeiska dataskyddsstyrelsens arbetsordning, eftersom den franska tillsynsmyndigheten har visat att det finns ett tydligt behov av en konsekvent tolkning av denna bestämmelse bland tillsynsmyndigheterna.
8. Enligt artikel 64.3 i dataskyddsförordningen ska dataskyddsstyrelsen inte avge ett yttrande om den redan har avgett ett yttrande i frågan³. Europeiska dataskyddsstyrelsen har ännu inte lämnat några svar på de frågor som följer av den franska tillsynsmyndighetens begäran. Dessutom innehåller de tillgängliga riktlinjerna från dataskyddsstyrelsen, särskilt riktlinjerna om fastställande av ansvarig tillsynsmyndighet för personuppgiftsansvariga eller personuppgiftsbiträden⁴, inte någon särskild

---

³ Artikel 64.3 i dataskyddsförordningen och artikel 10.4 i dataskyddsstyrelsens arbetsordning.

⁴ Den senaste versionen av Europeiska dataskyddsstyrelsens riktlinjer 8/2022 om fastställande av ansvarig tillsynsmyndighet för personuppgiftsansvariga eller personuppgiftsbiträden, som antogs den 28 mars 2023, finns här: https://edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/guidelines/guidelines-82022-identifying-controller-or-processors-lead_sv.

vägledning om möjliga aspekter som ska kontrolleras för att en personuppgiftsansvarigs plats för central förvaltning i unionen ska anses vara ett huvudsakligt verksamhetsställe enligt artikel 4.16 a i dataskyddsförordningen.

9. Av dessa skäl anser dataskyddsstyrelsen att den franska tillsynsmyndighetens begäran är tillåtlig och att de frågor som uppkommer till följd av den franska tillsynsmyndighetens begäran bör analyseras i ett yttrande som antas i enlighet med artikel 64.2 i dataskyddsförordningen.

2 OM DEN SÄRSKILDA BEGÄRANS SAKFÖRHÅLLANDEN

10. Som en inledande anmärkning erinrar dataskyddsstyrelsen om att det innan förekomsten av ett huvudsakligt verksamhetsställe i unionen identifieras är nödvändigt att identifiera den behandling⁵ som behöver undersökas för den fortsatta åtgärden samt den eller de som är personuppgiftsansvariga för behandlingen⁶. Dessutom är det nödvändigt att bedöma huruvida och var denna personuppgiftsansvarige har verksamhetsställen⁷ i unionen inom ramen för vars verksamhet behandling äger rum⁸. Nedanstående bedömning av begreppet huvudsakligt verksamhetsställe bygger på antagandet att dessa faktorer redan har fastställts och påverkar inte andra fall där mekanismen med en enda kontaktpunkt kan tillämpas, t.ex. när det finns ett enda verksamhetsställe i unionen för en personuppgiftsansvarig eller ett personuppgiftsbiträde.
11. Styrelsen påminner också om att dataskyddsförordningen inte tillåter forumshopping vid fastställandet av det huvudsakliga verksamhetsstället⁹. Enligt skäl 36 bör fastställandet av det huvudsakliga verksamhetsstället baseras på objektiva kriterier och kan därför inte grundas på en subjektiv beteckning.

2.1 Om tolkningen av artikel 4.16 a i dataskyddsförordningen

12. Den första frågan som hänskjutits till dataskyddsstyrelsen gäller huruvida en personuppgiftsansvarigs "plats för central förvaltning i unionen" för att klassificeras som ett huvudsakligt verksamhetsställe

---

⁵ Artikel 4.2 i dataskyddsförordningen.

⁶ Artikel 4.7 i dataskyddsförordningen.

⁷ Enligt skäl 22 i dataskyddsförordningen: "Verksamhetsställe innebär det faktiska och reella utförandet av verksamhet med hjälp av en stabil struktur. Den rättsliga formen för en sådan struktur, oavsett om det är en filial eller ett dotterföretag med status som juridisk person, bör inte vara den avgörande faktorn i detta avseende." Om begreppet verksamhetsställe, se även domstolens dom av den 1 oktober 2015, Weltimmo, C-230/14, ECLI:EU:C:2015:639, punkterna 29–30, domstolens dom av den 28 juli 2016, Verein für Konsumenteninformation, C-191/15, ECLI:EU:C:2016:612, punkt 76.

⁸ Artikel 4.23 i dataskyddsförordningen. Om begreppet "behandling inom ramen för verksamhet vid den personuppgiftsansvariges eller personuppgiftsbitrådets verksamhetsställen" se även domstolens dom av den 13 maj 2014, Google Spain och Google, C-131/12, ECLI:EU:C:2014:317, punkt 52. Domstolens dom av den 1 oktober 2015, Weltimmo, C-230/14, ECLI:EU:C:2015:639, punkt 35.

⁹ Europeiska dataskyddsstyrelsens riktlinjer 8/2022 om fastställande av ansvarig tillsynsmyndighet för personuppgiftsansvariga eller personuppgiftsbiträden, punkterna 37 och 38.

enligt artikel 4.16 a i dataskyddsförordningen ska vara den plats där beslut fattas om ändamålen och medlen för behandlingen och där befogenhet finns att låta genomföra dessa beslut.

13. Inledningsvis bör det erinras om att det enligt EU-domstolens fasta rättspraxis är nödvändigt att vid tolkningen av en bestämmelse i EU-rätten inte bara beakta dess ordalydelse utan även dess sammanhang och syftena med den lagstiftning som den ingår i¹⁰.
14. Med tanke på den **bokstavliga tolkningen av den rättsliga bestämmelsen** konstaterar dataskyddsstyrelsen att artikel 4.16 a i dataskyddsförordningen har tre delar. För det första villkoret att en personuppgiftsansvarig ska ha verksamhetsställen i mer än en medlemsstat i unionen (första delen). Om detta villkor uppfylls ger den andra och tredje delen dessutom två möjligheter där ett av dessa verksamhetsställen kan betraktas som den personuppgiftsansvariges huvudsakliga verksamhetsställe. Detta är fallet när verksamhetsstället motsvarar den personuppgiftsansvariges "plats i unionen där vederbörande har sin centrala förvaltning" (andra delen) såvida inte "besluten om ändamålen och medlen för behandlingen av personuppgifter fattas vid ett annat av den personuppgiftsansvariges verksamhetsställen i unionen och det sistnämnda verksamhetsstället har befogenhet att få sådana beslut genomförda" (tredje delen).
15. När det gäller den första delen av denna bestämmelse bör det noteras att den bedömning som görs enligt artikel 4.16 a i dataskyddsförordningen specifikt avser en *personuppgiftsansvarigs* verksamhetsställen i unionen, och därmed organet, som bestämmer "ändamålen och medlen för behandlingen av personuppgifter"¹¹.
16. När det gäller den andra delen av denna bestämmelse noterar dataskyddsstyrelsen för det första att även om begreppet plats för central förvaltning används i andra fall i dataskyddsförordningen¹², innehåller denna förordning ingen definition av den personuppgiftsansvariges plats för central förvaltning enligt artikel 4.16 a i dataskyddsförordningen och den hänvisar inte heller till en särskild bestämmelse för att fastställa dess innebörd i dataskyddsförordningen. I avsaknad av särskild vägledning bör därför andra källor till EU-lagstiftning beaktas vid tolkningen av detta begrepp¹³.
17. I detta avseende bör det noteras att begreppet plats för central förvaltning används inom ramen för etableringsfriheten för företag enligt artikel 54 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (*EUF-fördraget*)¹⁴ och är ett väletablerat begrepp inom civil- och handelsrätten¹⁵. Domstolen har särskilt vid

---

¹⁰ Se domstolens dom av den 22 juni 2022, Leistritz, C-534/20, ECLI:EU:C:2022:495, punkt 18 och där angiven rättspraxis.

¹¹ Artikel 4.7 i dataskyddsförordningen.

¹² Se artikel 4.16 b samt skäl 36 i dataskyddsförordningen.

¹³ Se bland annat domstolens dom av den 18 maj 2017, Hummel Holding, C-617/15, ECLI:EU:C:2017:390, punkt 22 och där angiven rättspraxis.

¹⁴ Enligt artikel 54 i EUF-fördraget ska "bolag som bildats i överensstämmelse med en medlemsstats lagstiftning och som har sitt säte, sitt huvudkontor eller sin huvudsakliga verksamhet inom unionen" åtnjuta etableringsfrihet på samma sätt som EU-medborgare.

¹⁵ Se t.ex. artikel 19.1 i Rom I-förordningen (EG) nr 593/2008, artikel 60.1 b i Bryssel-förordningen (EG) nr 44/2001 och artikel 63.1 b i Bryssel I-förordningen (EU) nr 1215/2012.

tolkningen av artikel 54 i EUF-fördraget ansett att ett företags plats för central förvaltning motsvarar företagets verkliga säte¹⁶, dvs. dess verkliga huvudkontor varifrån den centrala ledningen och kontrollen utövas¹⁷. En liknande tolkning av begreppet plats för central förvaltning finns också på andra områden av EU-rätten¹⁸. Av ovanstående följer att ett företags centrala förvaltning vanligtvis är den plats där de viktigaste besluten fattas för detta företag^{19 20}.

18. Dessutom behandlar den tredje delen av artikel 4.16 a i dataskyddsförordningen situationer där beslut om behandlingen fattas vid "ett annat av den personuppgiftsansvariges verksamhetsställen i unionen", dvs. ett annat verksamhetsställe än den personuppgiftsansvariges plats för central förvaltning. Användningen av ordet *annat* klargör särskilt att den metod som används i dataskyddsförordningen förutsätter att den centrala förvaltningen i unionen i första hand motsvarar den plats där beslut om ändamål och medel för behandling av personuppgifter fattas och att denna centrala förvaltning har befogenhet att genomföra dem. Därför bör begreppet *om inte* i artikel 4.16 a i dataskyddsförordningen tolkas som ett villkor som ska bedömas av den personuppgiftsansvarige, och är föremål för översyn av tillsynsmyndigheten eller tillsynsmyndigheterna, innan det huvudsakliga

---

¹⁶ Se domstolens dom av den 27 september 1988, *The Queen/H. M. Treasury and Commissioners of Inland Revenue, ex parte Daily Mail and General Trust plc.*, C-81/87, ECLI:EU:C:1988:456, punkterna 21–25 och domstolens dom av den 16 december 2008, *Cartesio Oktató és Szolgáltató bt*, C-210/06, ECLI:EU:C:2008:723, punkt 105.

¹⁷ Se domstolens dom av den 27 september 1988, *The Queen/H. M. Treasury and Commissioners of Inland Revenue, ex parte Daily Mail and General Trust plc.*, C-81/87, ECLI:EU:C:1988:456, punkterna 20–25, där termerna "verkliga sätet" och "sätet för bolagsledningen och huvudkontoret" verkar användas synonymt för att hänvisa till "platsen för central förvaltning". Se i detta hänseende även förordning (EG) nr 2157/2001, i vilken termen *head office* i den engelska versionen översätts till *Hauptverwaltung, administración central* eller *administration centrale* i den tyska, spanska och franska versionen av denna lagstiftningstext.

¹⁸ Se t.ex. skäl 114 i NIS 2-direktivet, direktiv (EU) 2022/2555, där det hänvisas till den plats i unionen "där besluten om riskhanteringsåtgärder för cybersäkerhet i huvudsak fattas", skäl 41 i dataförvaltningsakten (EU) 2022/868, där det huvudsakliga verksamhetsstället bör motsvara den centrala förvaltningen för en leverantör av dataförmedlingstjänster i unionen och "bör avse det faktiska och reella utövandet av ledningsverksamheten" och skäl 123 i rättsakten om digitala tjänster (EU) 2022/2065, där det i samband med det huvudsakliga verksamhetsstället enligt denna förordning hänvisas till den plats där leverantören har sitt "huvudkontor eller sitt registrerade säte där de huvudsakliga finansiella funktionerna och den operativa ledningen utövas" (vår understrykning). Kopplingen till platsen för central förvaltning är ännu tydligare i den franska och den tyska versionen.

¹⁹ Se även generaladvokatens förslag till avgörande den 7 juni 1988, *The Queen/H. M. Treasury and Commissioners of Inland Revenue, ex parte Daily Mail and General Trust plc.*, C-81/87, ECLI:EU:C:1988:286, punkt 4, där det hänvisas till att platsen varifrån den centrala ledningen och kontrollen utövas i allmänhet är den plats där bolagets organ fattar de beslut som är avgörande för bolagets verksamhet och generaladvokatens förslag till avgörande den 4 december 2001, *Überseering BV/Nordic Construction Company Baumanagement GmbH (NCC)*, C-208/00, ECLI:EU:C:2001:655, fotnot 4.

²⁰ Internationella konventioner i vilka EU är part använder också begreppet plats för central förvaltning, och betecknar det på samma sätt som den plats där de viktigaste besluten om enhetens verksamhet fattas. Se exempelvis *Explanatory report of the Convention of 2 July 2019 on the Recognition and Enforcement of Foreign Judgments in Civil or Commercial Matters*, punkt 107 och *Explanatory report of the Convention of 30 June 2005 on Choice of Court Agreements*, punkt 120.

verksamhetsstället fastställs. Detta eftersom det, om dessa beslut fattas vid ett *annat* verksamhetsställe i unionen som har befogenhet att genomföra dem, är detta andra verksamhetsställe som ska betraktas som det huvudsakliga verksamhetsstället.

19. Dataskyddsstyrelsen noterar att tolkningen ovan av artikel 4.16 a i dataskyddsförordningen stöds av skäl 36 i dataskyddsförordningen, enligt vilket en personuppgiftsansvarigs huvudsakliga verksamhetsställe bör ”inbegripa den faktiska och reella ledning som fattar de huvudsakliga besluten vad avser ändamål och medel för behandlingen med hjälp av en stabil struktur”.
20. Därför stöder artikel 4.16 a i dataskyddsförordningen i enlighet med skäl 36 tolkningen att en personuppgiftsansvarigs plats för central förvaltning i unionen bör betraktas som den personuppgiftsansvariges huvudsakliga verksamhetsställe endast om det är där beslut om behandlingens medel och ändamål fattas och det finns befogenhet att genomföra sådana beslut.
21. Denna tolkning stöds dessutom av det **sammanhang där artikel 4.16 a i dataskyddsförordningen förekommer**.
22. För det första noterar dataskyddsstyrelsen att Europeiska kommissionens ursprungliga förslag uttryckligen gav en personuppgiftsansvarig möjlighet att ha ett huvudsakligt verksamhetsställe även ”om inga beslut om syftena, villkoren och metoderna för behandlingen av personuppgifter fattas i unionen”²¹. Denna del av bestämmelsen togs dock bort under lagstiftningsprocessen utan ersättning. Utvecklingen av denna bestämmelse under lagstiftningsprocessen visar att lagstiftaren avsåg att begränsa tillämpningen av principen om en enda kontaktpunkt till personuppgiftsansvariga som fattar beslut om ändamålen och medlen för behandlingen i unionen och har befogenhet att genomföra sådana beslut.
23. För det andra noterar dataskyddsstyrelsen de ändringar av denna bestämmelse som gjorts av rådet, genom vilka begreppet personuppgiftsansvarigs plats för central förvaltning infördes i syfte att tillhandahålla mer objektiva och öppna kriterier för att fastställa den personuppgiftsansvariges huvudsakliga verksamhetsställe²². Detta kriterium verkar därför ha tagits med som en utgångspunkt för att hjälpa tillsynsmyndigheterna att identifiera den personuppgiftsansvariges huvudsakliga verksamhetsställe där besluten fattas. Det verkar dock inte ha varit avsett att utvidga tillämpningsområdet för begreppet huvudsakligt verksamhetsställe enligt artikel 4.16 a i dataskyddsförordningen (och därmed tillämpningen av mekanismen med en enda kontaktpunkt)

---

²¹ Se artikel 4.13 i kommissionens förslag till allmän uppgiftsskyddsförordning, 2012/0011/COD. Den slutliga ordalydelsen som hänvisar till central förvaltning, till följd av de ändringar som rådet infört, står i motsats till kommissionens ursprungliga förslag där det anges att ”huvudsakligt verksamhetsställe” är, när det gäller den registeransvarige, den plats i unionen där denne är etablerad, där de huvudsakliga besluten om syftena, villkoren och medlen för behandlingen av personuppgifter fattas”. En andra del av meningen i kommissionens förslag, som föreskriver ett huvudsakligt etableringsställe ”om inga beslut om syftena, villkoren och metoderna för behandlingen av personuppgifter fattas i unionen”, ströks.

²² Se bland annat följande: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-7105-2013-REV-6/en/pdf> (s 32).

genom att utvidga den till att omfatta fall där beslutsbefogenheterna inte finns vid det huvudsakliga verksamhetsstället²³.

24. Denna tolkning stöds också av **det allmänna målet för mekanismen med en enda kontaktpunkt**, som främst var avsett att minska rättsosäkerheten för personuppgiftsansvariga och fragmenteringen av tillämpningen av dataskyddsförordningen i unionen²⁴. För detta ändamål gör denna mekanism det möjligt för en personuppgiftsansvarig (eller ett personuppgiftsbiträde) som är verksam i flera medlemsstater att använda en enda kontaktpunkt, den ansvariga tillsynsmyndigheten, för gränsöverskridande verksamhet som berör flera medlemsstater. I stället för att behöva samarbeta med flera lokala tillsynsmyndigheter behöver den personuppgiftsansvarige endast samarbeta med den ansvariga tillsynsmyndigheten, som har ett nära samarbete med de berörda tillsynsmyndigheterna, i enlighet med bland annat förfarandet i artikel 60 i dataskyddsförordningen.
25. I detta sammanhang är definitionen av "huvudsakligt verksamhetsställe" i artikel 4.16 a i dataskyddsförordningen, jämförd med artikel 56.1 i dataskyddsförordningen, just avsedd att avgöra vilken tillsynsmyndighet som bör agera som ansvarig tillsynsmyndighet, vilket inbegriper att vara den personuppgiftsansvariges enda motpart för den gränsöverskridande behandling som utförs av den personuppgiftsansvarige.
26. Enligt dataskyddsstyrelsen förutsätter den ansvariga tillsynsmyndighetens roll och uppgifter som mer av "en *primus inter pares* (den främste bland likar)" än den enda som verkställer dataskyddsförordningen i en gränsöverskridande situation²⁵ att denna tillsynsmyndighet (i motsats till de andra berörda tillsynsmyndigheterna) är belägen nära den personuppgiftsansvariges verksamhetsställe och utövar ett verkligt och effektivt inflytande över behandlingen i fråga²⁶, dvs., när det gäller den personuppgiftsansvarige, det specifika verksamhetsstället med beslutsbefogenheter över behandlingen. Denna behörighetsfördelning mellan den ansvariga tillsynsmyndigheten och de andra berörda tillsynsmyndigheterna, som kräver att den ansvariga tillsynsmyndigheten är den enda motparten för den personuppgiftsansvarige för den gränsöverskridande behandlingen i fråga²⁷,

---

²³ I detta avseende är det intressant att notera att även om flera medlemsstater under lagstiftningsprocessen uttryckte en preferens för att ha ett mer formellt kriterium genom att hänvisa till den personuppgiftsansvariges stiftande, valde rådet uttryckligen begreppet plats för central förvaltning. Se t.ex. <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-11028-2014-INIT/en/pdf> (s. 77, fotnot 54).

²⁴ Förslag till avgörande av generaladvokaten den 13 januari 2021, Facebook Ireland e.a., C-645/19, ECLI:EU:C:2021:5, punkterna 75–80.

²⁵ Se även förslag till avgörande av generaladvokaten den 13 januari 2021, Facebook Ireland e.a., C-645/19, ECLI:EU:C:2021:5, punkt 111.

²⁶ Denna princip om närhet stöds av det undantag som föreskrivs i artikel 56.2 i dataskyddsförordningen, som ger den ansvariga tillsynsmyndigheten möjlighet att begära att en annan berörd tillsynsmyndighet hanterar ärenden som endast rör ett verksamhetsställe i medlemsstaten eller som väsentligt påverkar registrerade i den andra berörda tillsynsmyndighetens medlemsstat.

²⁷ Artikel 56.6 i dataskyddsförordningen.

inklusive, vid behov, genom att genomföra utredningar vid det huvudsakliga verksamhetsstället²⁸, är i första hand motiverad av den ansvariga tillsynsmyndighetens närhet till det verksamhetsställe som är bäst lämpat att besvara frågor angående den utförda behandlingen. Denna närhet garanterar också att den ansvariga tillsynsmyndigheten kan utfärda sitt beslut²⁹, inklusive vid behov korrigerande åtgärder enligt artikel 58 i dataskyddsförordningen, direkt till det verksamhetsställe som kan besluta att göra de ändringar som krävs för att få behandlingen att efterleva reglerna och har befogenhet att genomföra dessa ändringar.

27. Mot bakgrund av ovanstående och när det gäller den första frågan drar dataskyddsstyrelsen slutsatsen att en personuppgiftsansvarigs plats för central förvaltning i unionen kan betraktas som ett huvudsakligt verksamhetsställe enligt artikel 4.16 a i dataskyddsförordningen endast om besluten om ändamålen och medlen för behandlingen av personuppgifter fattas där och det vid verksamhetsstället finns befogenhet att få sådana beslut genomförda.
28. Detta leder till den andra frågan som hänskjutits till styrelsen om huruvida mekanismen för en enda kontaktpunkt endast kan tillämpas om det finns bevis för att det vid ett av den personuppgiftsansvariges verksamhetsställen i unionen fattas beslut om ändamålen och medlen för den relevanta behandlingen och det där finns befogenhet att genomföra dessa beslut.
29. I detta avseende följer det av svaret på den första frågan att en personuppgiftsansvarigs plats för central förvaltning i unionen endast kan betraktas som ett huvudsakligt verksamhetsställe om beslut om ändamålen och medlen för behandlingen fattas där och det där finns befogenhet att genomföra dessa beslut. Dessutom är den andra delen av artikel 4.16 a i dataskyddsförordningen endast tillämplig om den andra enhet som fattar beslut om ändamålen och medlen för behandlingen och har befogenhet att få sådana beslut genomförda är ett verksamhetsställe för den personuppgiftsansvarige *i unionen*.
30. Dataskyddsstyrelsen anser därför att när det **inte finns några bevis** för att beslutsbefogenheter avseende ändamålen och medlen för en specifik behandling (och befogenheten att låta dessa beslut genomföras) ligger hos platsen för central förvaltning i unionen eller hos "ett annat av den personuppgiftsansvariges verksamhetsställen i unionen", dvs. om det ligger utanför unionen, finns det **inget huvudsakligt verksamhetsställe** enligt artikel 4.16 a i dataskyddsförordningen för denna behandling. Därför bör mekanismen med en enda kontaktpunkt inte tillämpas i det fallet³⁰.

---

²⁸ Se i detta avseende artikel 60.3 i dataskyddsförordningen: möjligheten att snabbt kunna genomföra en utredning är nödvändig för att den ansvariga tillsynsmyndigheten ska kunna fullgöra sina skyldigheter att utan dröjsmål lägga fram ett utkast till beslut.

²⁹ Detta nationella beslut genomför resultatet av arbetet i alla berörda tillsynsmyndigheter inom ramen för samarbetsförfarandet.

³⁰ Detta påverkar inte andra fall där mekanismen med en enda kontaktpunkt kan tillämpas, t.ex. ett enda verksamhetsställe för en personuppgiftsansvarig eller ett personuppgiftsbiträde.

2.2 Om de praktiska övervägandena för att fastställa ett "huvudsakligt verksamhetsställe" i unionen enligt artikel 4.16 a i dataskyddsförordningen

31. Även om ovanstående avsnitt besvarar de rättsliga frågor som tas upp i sammanfattningen är det lämpligt att klargöra hur tillsynsmyndigheterna i praktiken bör tillämpa artikel 4.16 a i dataskyddsförordningen för att säkerställa en enhetlig tillämpning. Som nämns i punkt 10 gäller detta yttrande ett ärende som rör ett huvudsakligt verksamhetsställe enligt artikel 4.16 a i dataskyddsförordningen, utan att det påverkar andra fall där mekanismen med en enda kontaktpunkt kan tillämpas.
32. I detta avseende upprepar dataskyddsstyrelsen särskilt att bevisbördan när det gäller den plats där relevanta behandlingsbeslut fattas och där det finns befogenhet att genomföra sådana beslut i unionen i slutändan åligger de personuppgiftsansvariga³¹. På grundval av principen om ansvarsskyldighet och deras skyldighet att samarbeta med tillsynsmyndigheter enligt artikel 31 i dataskyddsförordningen bör personuppgiftsansvariga som avser att ange sitt huvudsakliga verksamhetsställe enligt artikel 4.16 a i dataskyddsförordningen till myndigheterna därför ange huruvida ett visst verksamhetsställe utgör den personuppgiftsansvariges plats för central förvaltning i unionen där beslut fattas om ändamålen och medlen för behandlingen och där befogenhet finns för att låta dessa beslut genomföras eller om detta gäller ett annat verksamhetsställe i unionen, i vilket fall detta bör betraktas som det huvudsakliga verksamhetsstället³². I detta sammanhang, t.ex. vad gäller effektiva register över behandling enligt artikel 30 i dataskyddsförordningen, kan integritetspolicyn utgöra relevanta inslag för att genomföra bedömningen³³ som gör det möjligt för den personuppgiftsansvarige att styrka sitt påstående³⁴.
33. Styrelsen erinrar dock om att den personuppgiftsansvariges påståenden är föremål för granskning av nationella tillsynsmyndigheter. Med andra ord behåller de behöriga tillsynsmyndigheterna förmågan att bestrida (och invända mot) den personuppgiftsansvariges analys på grundval av en objektiv granskning av relevanta fakta och vid behov begära ytterligare information^{35 36}. I detta sammanhang

---

³¹ Se Europeiska dataskyddsstyrelsens riktlinjer 8/2022 om fastställande av ansvarig tillsynsmyndighet för personuppgiftsansvariga eller personuppgiftsbiträden, punkterna 24 och 37. Europeiska dataskyddsstyrelsens yttrande 8/2019 om en tillsynsmyndighets behörighet i händelse av en förändring av omständigheterna kring ett huvudsakligt eller enda verksamhetsställe, punkt 26.

³² Se Europeiska dataskyddsstyrelsens riktlinjer 8/2022 om fastställande av ansvarig tillsynsmyndighet för personuppgiftsansvariga eller personuppgiftsbiträden, punkt 21.

³³ Europeiska dataskyddsstyrelsens riktlinjer 8/2022 om fastställande av ansvarig tillsynsmyndighet för personuppgiftsansvariga eller personuppgiftsbiträden, punkt 37.

³⁴ Se även Europeiska dataskyddsstyrelsens riktlinjer 8/2022 om fastställande av ansvarig tillsynsmyndighet för personuppgiftsansvariga eller personuppgiftsbiträden, punkt 25.

³⁵ Se Europeiska dataskyddsstyrelsens riktlinjer 8/2022 om fastställande av ansvarig tillsynsmyndighet för personuppgiftsansvariga eller personuppgiftsbiträden, punkt 37.

³⁶ Vidare bör det noteras att enligt artikel 55.1 i dataskyddsförordningen jämförd med artikel 56.1 i dataskyddsförordningen behåller varje tillsynsmyndighet möjligheten att begära information från den

får tillsynsmyndigheterna använda sina befogenheter enligt artikel 58.1 a i dataskyddsförordningen för att kontakta ett relevant verksamhetsställe för den personuppgiftsansvarige, eller vid behov förlita sig på ömsesidigt bistånd enligt artikel 61 i dataskyddsförordningen för att erhålla nödvändig information med hjälp av en annan tillsynsmyndighet³⁷.

34. Såsom anges i föregående avsnitt är fastställandet av en plats för central förvaltning i unionen (t.ex. ett regionalt huvudkontor) en utgångspunkt som hjälper tillsynsmyndigheterna att fastställa var beslut om ändamålen och medlen för behandlingen eventuellt fattas och var det finns befogenhet att genomföra sådana beslut i unionen. Om det emellertid visar sig att den personuppgiftsansvarige har en plats för central förvaltning i unionen måste tillsynsmyndigheterna fortfarande bedöma var besluten om ändamålen och medlen fattas för den specifika behandlingen och var det finns befogenhet att låta dessa beslut genomföras, inbegripet när det gäller klausulen "om inte". Tillsynsmyndigheterna bör gemensamt komma överens om den detaljnivå som är lämplig för denna bedömning beroende på det konkreta fallet.
35. Om tillsynsmyndigheterna drar slutsatsen att den personuppgiftsansvarige har lämnat tillräcklig eller otillräcklig information för att fastställa förekomsten av ett huvudsakligt verksamhetsställe i enlighet med artikel 4.16 a i dataskyddsförordningen, bör denna bedömning och slutsats delas med alla andra berörda tillsynsmyndigheter i den anda som avses i artikel 60.1 i dataskyddsförordningen och för att säkerställa att det finns en tidig överenskommelse i frågan³⁸. Om den personuppgiftsansvarige lämnade tillräcklig information och dess påstående om fastställande av det huvudsakliga verksamhetsstället bekräftades av de berörda tillsynsmyndigheterna, kan den ansvariga tillsynsmyndigheten informera detta huvudsakliga verksamhetsställe om de slutsatser som dragits³⁹. Om påståendet motbevisades av de berörda tillsynsmyndigheterna⁴⁰, bör den tillsynsmyndighet som ansvarar för att samla in bevis kontakta det berörda verksamhetsstället och informera om denna slutsats. Den bör vidare informera verksamhetsstället om de praktiska konsekvenserna, även om ingen ansvarig tillsynsmyndighet har bekräftats, att mekanismen med en enda kontaktpunkt inte är tillämplig och att alla tillsynsmyndigheter därför fortfarande är behöriga att vidta enskilda åtgärder, beroende på vad som är lämpligt.
36. Slutligen kan tillsynsmyndigheterna hänskjuta frågan till dataskyddsstyrelsen enligt artikel 63 i dataskyddsförordningen, om det inte råder samförstånd om de berörda tillsynsmyndigheternas slutsatser, trots ytterligare utbyten i samarbetsanda. Detta kan göras i fall med motstridiga åsikter om vilken av de berörda tillsynsmyndigheterna som är behörig för det huvudsakliga verksamhetsstället genom förfarandet enligt artikel 65.1 b i dataskyddsförordningen eller, om tvisten härrör från olika

---

personuppgiftsansvarige om frågan inte rör gränsöverskridande behandling eller om det ännu inte har fastställts att gränsöverskridande behandling äger rum.

³⁷ Se i detta avseende *Internal EDPB Document 6/2020 on preliminary steps to handle a complaint: admissibility and vetting of complaints*, antaget 15 december 2020.

³⁸ Ett särskilt flöde i informationssystemet för den inre marknaden som dataskyddsmyndigheterna använder för att samarbeta inom ramen för den allmänna dataskyddsförordningen har skapats för detta ändamål.

³⁹ Detta utesluter inte att tillsynsmyndigheten eller tillsynsmyndigheterna som ursprungligen undersöker den personuppgiftsansvarige följer upp, om det är en annan tillsynsmyndighet än den bekräftade ansvariga.

⁴⁰ Detta kan antingen ske för att de berörda tillsynsmyndigheterna drog slutsatsen att det inte finns något huvudsakligt verksamhetsställe eller att ett annat verksamhetsställe i unionen har denna funktion.

tolkningar av en abstrakt underliggande rättslig fråga, via förfarandet enligt artikel 64.2 i dataskyddsförordningen.

3 SLUTSATSER

37. På grundval av begäran om ett yttrande från den franska tillsynsmyndigheten och på grundval av analysen ovan drar styrelsen när det gäller tolkningen av artikel 4.16 a i dataskyddsförordningen slutsatsen att

1) en personuppgiftsansvarigs "plats för central förvaltning" i unionen endast kan betraktas som ett huvudsakligt verksamhetsställe enligt artikel 4.16 a i dataskyddsförordningen om besluten om ändamålen och medlen för behandlingen av personuppgifter fattas där och det vid verksamhetsstället finns befogenhet att få dessa beslut genomförda,

2) mekanismen för en enda kontaktpunkt endast kan tillämpas om det finns bevis för att det vid ett av den personuppgiftsansvariges verksamhetsställen i unionen fattas beslut om ändamålen och medlen för den relevanta behandlingen och att det där finns befogenhet att genomföra dessa beslut.

För Europeiska dataskyddsstyrelsen

Ordförande

(Anu Talus)